

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ СЕКТОРУ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Національний університет «Львівська політехніка»

***Анотація:** У тезах досліджено інвестиційне забезпечення екологічної стійкості сектору соціальних послуг України в умовах воєнного стану. Проаналізовано динаміку капітальних інвестицій у природоохоронні заходи за 2021–2024 рр. Встановлено значне скорочення інвестицій у 2022 році та їх поступове відновлення у наступні роки. Обґрунтовано важливість використання міжнародних фінансових механізмів і підходу екологічної модернізації соціальної інфраструктури.*

***Ключові слова:** екологічна стійкість, соціальні послуги, інвестиції, природоохоронна діяльність, післявоєнне відновлення.*

INVESTMENT SUPPORT FOR ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY OF THE SOCIAL SERVICES SECTOR IN UKRAINE

***Abstract:** The thesis examines investment support for environmental sustainability in Ukraine's social services sector under martial law. The dynamics of capital investments in environmental protection measures during 2021–2024 are analyzed. A sharp decline in investments in 2022 and their gradual recovery in subsequent years are identified. The importance of international financial mechanisms and environmentally oriented modernization of social infrastructure is substantiated.*

***Keywords:** environmental sustainability, social services, investments, environmental protection, post-war recovery.*

В умовах воєнного стану та формування стратегій післявоєнного відновлення сектор соціальних послуг України, передусім у сферах охорони здоров'я та соціальної допомоги, проходить трансформацію, що потребує оперативного фінансування та послідовного екологічного оновлення.

Сьогодні екологічна стійкість установ соціальної інфраструктури дедалі частіше розглядається як важлива складова системи управління ризиками. Система екологічного та соціального управління (СЕСУ) забезпечує основу для управління екологічними та соціальними ризиками та впливами протягом усього життєвого циклу проєктів [1]. Такий

підхід свідчить про необхідність спрямування інвестицій на формування інституційних механізмів, які дозволяють зменшувати техногенний тиск на довкілля та забезпечувати екологічно відповідний розвиток соціальної інфраструктури.

Для детальної оцінки сучасного стану фінансування доцільно проаналізувати структурно-динамічні зміни капітальних інвестицій у природоохоронні заходи сектору за період 2021–2024 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка капітальних інвестицій за напрямками природоохоронної діяльності в Україні

№	Види інвестицій	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1	2	3	4	5	6
1	Очищення зворотних вод, тис. грн	281,7	147,6	146,2	352,6
2	Поводження з відходами, тис. грн	1542,3	217,8	69	513,3
3	Капітальні інвестиції на охорону атмосферного повітря і проблеми зміни клімату, тис. грн	16193,8	291,7	221,3	388,9
4	Інші напрями природоохоронної діяльності (шум, біорізноманіття, радіаційна безпека, НДР, інші), тис. грн	851,3	278,9	750,2	446,2
Разом		18869,1	936	1186,7	1701

Джерело: сформовано автором за даними Державної служби статистики України [2].

На основі детального аналізу представлених даних можна виявити суттєву трансформацію інвестиційних пріоритетів. У довоєнний 2021 рік основним напрямом фінансування залишалася охорона атмосферного повітря та вирішення проблем зміни клімату (16193,8 тис. грн), що становило близько 86 % від загального обсягу інвестицій.

Після початку повномасштабного вторгнення у 2022 році відбулося різке скорочення інвестиційної активності: загальний обсяг капітальних вкладень зменшився з 18869,1 тис. грн у 2021 році до 936,0 тис. грн у 2022 році. Така динаміка відображає суттєве звуження фінансових можливостей та тимчасове згортання частини довгострокових екологічних програм у зв'язку з необхідністю спрямування ресурсів на першочергові гуманітарні та безпекові потреби.

Помітні зміни спостерігаються й у сегменті поводження з відходами. У 2021 році обсяг інвестицій у цьому напрямі становив 1542,3 тис. грн, однак у 2022–2023 роках показник різко скоротився до 217,8 та 69,0 тис. грн відповідно. У 2024 році зафіксовано часткове відновлення фінансування до 513,3 тис. грн. Така динаміка пов'язана з поступовою адаптацією системи управління відходами до нових умов функціонування. Вона також узгоджується з вимогами Світового банку та СЕСУ щодо безпечної експлуатації об'єктів, адже відповідно до регламенту необхідно забезпечити належне сортування, маркування, зберігання, транспортування та видалення медичних відходів з метою запобігання ризикам інфікування та забруднення [1].

Фінансування напрямів, пов'язаних із очищенням зворотних вод, також характеризується нестабільною динамікою. Якщо у 2021 році обсяг інвестицій становив 281,7

тис. грн, то у 2022–2023 роках він зменшився до 147,6 та 146,2 тис. грн відповідно. У 2024 році спостерігається певне відновлення до 352,6 тис. грн. Водночас ці обсяги залишаються обмеженими, що свідчить про недостатність капітальних ресурсів для реалізації енергоємних і технологічно складних проєктів, зокрема будівництва сучасних локальних очисних споруд у закладах соціальної сфери.

Можемо висувати, що інвестування в очисні технології та безпечне поводження з медичними відходами є вирішальним фактором екологічної стійкості галузі, що дозволяє сформувати сучасну та безпечну соціальну інфраструктуру, готову до викликів післявоєнного відновлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Система екологічного та соціального управління (СЕСУ) : техн. Документ. Фонд розвитку підприємництва. січень 2024. 115 с. URL: <https://bdf.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/Systema-ekolohichnoho-ta-sotsialnoho-menedzhmentu-FRP.pdf> (дата звернення: 09.03.2026).

2. Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності за 2020-2024 рр. : стат. дані. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 09.03.2026).

Шамота Вікторія Михайлівна, здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 073 «Менеджмент», Національний університет «Львівська політехніка», e-mail: viktoriia.shamota.me.2024@lpnu.ua

Shamota Viktoriia Mykhailivna, Bachelor's student, specialty 073 "Management", Lviv Polytechnic National University, e-mail: viktoriia.shamota.me.2024@lpnu.ua

Науковий керівник: Корицька Ольга Іванівна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту організацій, Національний університет «Львівська політехніка», e-mail: olha.i.korytska@lpnu.ua

Scientific advisor: Korytska Olha Ivanivna, PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management of Organizations, Lviv Polytechnic National University, e-mail: olha.i.korytska@lpnu.ua

